

Štátny okresný archív Prievidza v Bojniciach

Mestečko Oslany
1670-1914 (1938)

Inventár

Spracoval: Mgr. Miroslav Perniš

89

Bojnice 2002

Autor: © Mgr. Miroslav Perniš
© Štátny okresný archív Prievidza so sídlom v Bojniciach

Vydané v roku 2002.
Práca neprešla jazykovou úpravou.

Všetky práva vyhradené.
Túto archívnu pomôcku ani žiadnu jej časť nemožno reprodukovat' bez súhlasu majiteľa
práv.
Porušenie je trestné podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Obsah

Úvod	4
Súpis inventárnych jednotiek:	
I. Listiny	
I.a. Listiny vydané v mimomestskej produkcii	7
I.b. Odpisy listín	8
II. Knihy	
II.a. Knihy súdne	10
II.b. Knihy hospodárske	10
III. Spisy	11
Register	18

Úvod

Z dejín Oslian

Prvá písomná zmienka o Oslanoch pochádza z roku 1254, keď sa v listine kráľa Belu IV. spomína Ivanka z Oslan, ktorému panovník daroval zem v Lelovciach.¹ Už vtedy boli Oslany centrom osobitného obvodu, ktorý patril k zvolenskému kráľovskému domíniu², čo potvrdzuje aj listina z roku 1283, v ktorej sa spomínajú obvody zvolenského lesa: Zvolen, Turiec, Liptov, Devičie a Oslany.³ Pravdepodobne bol zložitý aj proces začleňovania Oslan a ich okolia do stolíc, pretože v listine z r. 1310 sa spomína osliansky komitát,⁴ ale o takmer dvadsať rokov už Oslany patria do Tekovskej stolice.⁵ Z vlastníckeho hľadiska zostali majetkom zvolenského hradu.

V tom čase došlo aj k dotvoreniu cirkevnej organizácie vytvorením oslianskeho cirkevného dištriktu, ktorý patril v rámci ostrihomskej arcidiecézy do tekovského arcidiakonátu. Existenciu samostatnej farnosti Oslany potvrdzujú pápežské registrové desiatky z roku 1332, kde sa uvádza kňaz Dominik v kostole sv. Štefana kráľa.⁶

Oslany sa v priebehu stredoveku a novoveku formovali ako závislá poddanská obec, resp. mestečko. Ich prvými vlastníkmi bola zemepanská rodina Oslanských, od roku 1254 až do začiatku XVI. storočia.

V priebehu XVI. storočia sa vlastníci Oslan menia veľmi často, v portálnych súpisoch sa ako majitelia uvádzajú Michal Marsocký, Mikuláš Gotoj a rodina Chiciových alebo Geciových.⁷ V polovici storočia dosiahlo počet port 26, bola tu krčma, mlyn, mýtna stanica a v roku 1554 sa spomínajú prví remeselníci - súkenníci. Podľa súpisu domov z roku 1601 bolo v Oslanoch 75 domov, no spod platenia dane boli vyňaté dve kúrie, fara, škola, dva richtárske domy, mlyn a päť opustených domov.⁸ Už za kráľa Vladislava I. dostali Oslany trhové privilégium s právom konania štyroch výročných jarmokov na sviatky sv. Štefana kráľa, sv. Mikuláša Vyznávča, na Kvetnú nedeľu a tretiu nedeľu po Veľkej noci. Privilégium neskôr potvrdil aj cisár a kráľ Maximilián II.

Hoci v nasledujúcom storočí v mestečku pokračoval hospodársky rozvoj a na jeho konci zmenilo majiteľa, keď sa dostalo po správu rodiny Pálfiových v rámci ich bojníckeho panstva. Svoje zemepanské podiely mali v mestečku Žigmund Urminský, Alexander Balaša, Pavol Géci, ich správou poveril panovník Leopold I. Jánovi Maholánimu.

Ťažké však bolo čelenie niekoľkým tureckým vpádmi do oslianskej oblasti a na hornú Nitru. Prvýkrát vyplienili Turci mestečko v roku 1663 a Oslany aj s okolím sa zaviazali platiť Turkom ochranný poplatok. O takmer dvadsať rokov neskôr na Veľkonočnú nedeľu 8. apríla 1682 podnikli Turci do Oslan trestnú výpravu, pretože obyvatelia neplatili stanovený poplatok. Tento prepad bol omnoho horší, pretože Turci zajali okolo 200 ľudí a mestečko vypálili.⁹

¹ Codex diplomaticus et epistolaris Slovaciae 2., Bratislava 1987, s. 316 - 317.

² Juck, L., Beše, O.: Z dejín obcí oslianskej oblasti. In: Horná Nitra. Vlastivedný zborník V., Banská Bystrica 1970, s. 100

³ tamže

⁴ tamže, s. 101

⁵ tamže, s. 102

⁶ tamže

⁷ tamže, s. 104

⁸ tamže, s. 106

⁹ Horváth, P.: Turecké vpády na hornú Nitru v XVI. a v XVII. storočí. In: Horná Nitra, Vlastivedný zborník IV., Banská Bystrica 1968, s. 21-22.

Veľmi významným krokom k ekonomickej prosperite bolo potvrdenie trhových výsad cisárom a kráľom Leopoldom I. 13. februára 1687 s právom konania štyroch výročných jarmokov na sviatky sv. Štefana kráľa, sv. Mikuláša Vyznávača, sv. Filipa a Jakuba a na Kvetnú nedeľu, jedného týždenného trhu každú nedeľu a konania trhov s dobytkom tri dni pred uvedenými výročnými jarmokmi a ďalej povoľuje konanie druhého týždenného trhu v stredu (dies Mercurii). V roku 1694 dostalo mestečko výsadu varenia a čapovania piva. To už ale svoju cechovú organizáciu mali mäsiari, ševci, súkenníci a čižmári, ktorí dostali výsady od kráľa.

K obrovskému nárastu remeselnej výroby došlo v polovici XVIII. storočia. V roku 1715 sa v Oslanoch spomínalo len 21 remeselníkov, no v roku 1786 to už bolo 151. Najpočetnejšími boli súkenníci, čižmári a ševci, menej už klobučníci, sitári, remenári, kožušníci, kováči, krajčíri, mlynári, gombičkári, debnári, hrčiari, povrazníci. Sporadicky sa objavili pekári, mäsiari, zámočníci, medikováči, sládkovia, tehliari.¹⁰ Mestečko napredovalo aj v poľnohospodárstve, pestovali sa tu obilniny, chmeľ, kapusta, chovali kone, rožný statok, ovce a hydina, darilo sa aj včelárstvu. Podstatne vzrástol aj počet obyvateľov, v roku 1786 tam žilo 1418 ľudí.¹¹

Z hľadiska správnej organizácie Tekovskej stolice boli Oslany sídlom slúžnovského okresu až do zániku monarchie s dvomi výnimkami a to počas trvania jozefovskej reformy centrom tzv. Oslianskeho traktu a v čase Bachovho absolutizmu pripadli do Dolnonitrianskej župy. Od roku 1820 boli Oslany sídlom pošty, v polovici XIX. storočia sídlom okresného súdu. Práve XIX. storočie prinieslo pre mestečko ekonomickú i demografickú stagnáciu, ťahajúce sa spory s Pálfiovcami. V roku 1900 tam žilo 1581 obyvateľov.

Pôvodcom fondu je mestská rada, resp. obecné predstavenstvo. O vzniku a vývoji oslianskych samosprávnych orgánov sa nezachovali vo fonde žiadne dokumenty. Na čele mestečka stál volený richtár, ktorý spolu s členmi magistrátu, od druhej polovice XIX. st. obecného predstavenstva zabezpečovali výkonú moc. Mestské či obecné spoločenstvo kontrolovali ich činnosť. Mestečko si zamestnávalo vlastných sluhov, strážnikov, hlásnikov. Členom obecného predstavenstva bol aj sirotsky otec, ktorý popri starostlivosti a tútorstva o siroty spravoval aj miestny sirotinec.

Vývoj a dejiny fondu

Hoci boli Oslany z hľadiska správnej organizácie Tekovskej stolice významným mestečkom, sídlom slúžneho, nie je žiadna konkrétna zmienka o spôsobe uchovávaní a ukladania písomností mestečka. Pravdepodobne, tak ako tomu bolo zvykom všade inde, ich spravoval mestský pisár, ktorý viedol celú korešpondenciu mestečka. Písomnosti boli uložené chronologicky, evidenčné čísla došlých spisov sa objavujú až v XIX. storočí, no mestečko sa ako tvorca písomností neriadilo žiadnym kancelárskym poriadkom. Z dôvodu veľmi nízkeho počtu zachovaných spisov a dokumentov vôbec usudzujeme, že boli zničené.

Archívna charakteristika fondu

Rozsahom malý fond mestečka Oslany z rokov 1670 až 1914 (1938) sa zachoval neúplný, torzovitý, v dobrom fyzickom stave, okrem úradných kníh, ktoré sú poškodené.

Fond je rozdelený podľa diplomatických kategórií do troch skupín. Prvú tvoria listiny vydané len v mimomestskej produkcii a odpisy listín. Druhou, pomerne chudobnou, je skupina deviatich úradných kníh rozdelená do dvoch podskupín - knihy súdne a knihy hospodárske, do ktorých sme zlúčili i účtovné knihy, pretože mali úradný charakter. Treťou skupinou sú spisy z

¹⁰ Juck, Bešše, c.d., s. 107

¹¹ tamže, s. 111

rokov 1724 - 1914. K listinám a ku knihám sa nenašla žiadna pomocná evidencia. Pri reusporiadaní a následnej inventarizácii sme vnútornú skartáciu nevykonali, všetky písomnosti mali charakter archívnych dokumentov.

Pri inventarizácii sme ponechali pôvodné chronologické usporiadanie fondu, oddelili sme len odpisy listín od ostatnej listinnej agendy. Podobne sme rozčlenili úradné knihy do dvoch podskupín. Pri oboch členeniach sme zachovali pôvodné chronologické usporiadanie. Každá listina, aj overený odpis, a každá kniha tvorí jednu inventárnu jednotku. Spisy sú ponechané takisto v pôvodnom usporiadaní. Keďže mestečko ich ukladalo chronologicky a vzhľadom na malý počet zachovaných spisov, za inventárnu jednotku sme zvolili jeden spis. Mestečko si dokonca nevedelo spisovú agendu tak, aby k podaniu bol priložený koncept odpovede, ďalšie podanie k tej istej veci, preto bola tiež vhodná takáto voľba inventárnej jednotky. K spisom neexistuje žiadna registratúrna pomôcka.

Fond s rozsahom dvoch škatúl, 0,40 b.m., tvorí celkom 103 inventárnych jednotiek, z toho 12 pre listiny, 9 inventárnych jednotiek pre deväť úradných kníh a 82 inventárnych jednotiek pre spisy. Skratky *z* a *d* pri číslach ukladacích jednotiek znamenajú uloženie v zásuvke (*z*) a v doskách mimo archívnej škatule (*d*).

Rozbor obsahu fondu

Z diplomatického hľadiska môžeme listiny fondu mestečka Oslany považovať všetky za listiny vydané iným vydavateľom ako mestečko, no v jeho záujme. Zachované originály, overené a neoverené odpisy sú zväčša mandátmi alebo privilegiálnymi listinami s jarmočnými výsadami a regálnymi výsadami panovníkov, odpisov hronskobeňadického konventu o majetkových pomeroch zemepánov v Oslanoch. Jazykom listín je latinčina, v jednom prípade maďarčina.

Obsahom úradných kníh súdneho charakteru sú rozsudky magistrátu, obecného predstavenstva v občianskych sporoch mešťanov, v drobných trestných činoch, rozsudky sirotského otca vo veci správy majetku sirôt a ich tútorstva. Hospodárske knihy obsahujú účty sirotského otca a obsahom jednej knihy je daňový register. Jazykom úradných kníh je predovšetkým slovenčina, ale i maďarčina, sporadicky latinčina.

Spisy tvoria najväčšiu časť fondu. Ich obsahom sú nariadenia a obežníky stolice, bojnického panstva, dohody s panstvom, spisy pochádzajúce zo sporov Oslian a bojnického panstva, najmä odvolania, podania, sťažnosti. Ďalej sú to rôzne potvrdenia pre obyvateľov mestečka, dohody, výpisy z pozemkovej knihy, listy vlastníctva, vysporiadania vlastníckych vzťahov a práv nehnuteľností, žiadosti mešťanov, kúpnopredajné zmluvy. Jazykom spisov je latinčina, slovenčina, no predovšetkým maďarčina.

Fond možno využiť pri štúdiu regionálnej histórie, dejín mestečka Oslany, vzťahov mestečka a bojnického panstva, ďalej pri štúdiu každodenného života, vzhľadom k mnohým majetkovým vysporiadaniam nehnuteľností i k zisťovaniu istých vlastníckych práv súčasníkov. Privilegiálne listiny s výsadami výročných jarmokov a týždenných trhov sú veľmi cenným dokladom ekonomického rozvoja mestečka. Archívne dokumenty fondu možno skúmať i z pohľadu pomocných vied historických, najmä diplomatiky, sfragistiky, apod.

Záznam o vypracovaní inventára

Inventár vypracoval v novembri 2001 až februári 2002 odborný archivár Štátneho okresného archívu Prievidza so sídlom v Bojniciach Mgr. Miroslav Perniš. K inventáru je vypracovaný register.

I. Listiny

I.a. Listiny vydané v mimomestskej produkcii

1. 27.4. 1670, Viedeň 9z
Mandát cisára a kráľa Leopolda I., ktorý na žiadosť ostrihomského arcibiskupa a metropolitu Juraja Selepčeniho oslobodzuje mestečko od ubytovania vojska a s tým spojeného platenia poplatkov.
Orig., papier, reštaurovaná vyplnením dier papierovou hmotou, lat., 58,5x44 cm, pritlačená zachovalá pečať s clonou.
2. 2.11. 1676, Bratislava 9z
Ostrihomský arcibiskup Juraj Selepčeni povoľuje konať v mestečku výročné jarmoky podľa výsad kráľa Vladislava I. a neskôr Maximiliána II. štyrikrát v roku na sviatky sv. Štefana, uh. kráľa (20.8.), sv. Mikuláša Vyznávača, na Kvetnú nedeľu a namiesto tretej nedeli po Veľkej noci bude jarmok na sviatok sv. Jakuba a Filipa (1.5.) a ďalej im povoľuje konať pred nimi trhy s dobytkom.
Orig., papier, reštaurovaná podlepením na papier a zarovnaním poškodených okrajov, lat., 50,5 x 31,9 cm, pritlačená zachovalá pečať s clonou, dve dorzálné poznámky z r. 1676.
3. 11.12. 1685, Viedeň 9z
Cisár a kráľ Leopold I. zveruje ochranu mestečka Oslany a jeho vlastníckych podielov Žigmunda Urminského, Alexandra Balašu a Pavla Géciho do ochrany Jánovi Maholánimu, tajomníkovi Uhorskej kancelárie vo Viedni a radcovi Guberniálnej rady pred rôznymi tulákmi a záškodníkmi a povoľuje obyvateľom chrániť svoje majetky a spomínaných záškodníkov zabiť.
Orig., papier, reštaurovaná podlepením papierom na zhyboch a zarovnaním poškodených okrajov, lat., 45,5 x 21,2 cm, zachovalá pritlačená pečať s clonou, dorzálna poznámka z 14.1. 1686.
4. 13.2. 1687, Viedeň 9z
Cisár a kráľ Leopold I. udeľuje Oslanom trhové výsady s právom konania štyroch výročných jarmokov na sviatky sv. Štefana kráľa, sv. Mikuláša Vyznávača, sv. Filipa a Jakuba a na Kvetnú nedeľu, jedného týždenného trhu každú nedeľu a konania trhov s dobytkom tri dni pred uvedenými výročnými jarmokmi a ďalej povoľuje konanie druhého týždenného trhu v stredu (dies Mercurii).
Orig., pergamen, lat., 76 x 42 + 14,5 cm, prasknutá privesená pečať vo voskovej miske (prasknutej) na hnedo-bielo-modro-žltej šnúre, dorzálna poznámka z r. 1687.
5. 3.2. 1694, Viedeň 10z
Cisár a kráľ Leopold I. udeľuje Oslanom na žiadosť zemepána, slobodného baróna Jána Maholániho de Pohroncz zo Slepčian, tajomníka Uhorskej kancelárie a personála udeľuje obyvateľom Oslan právo varenia a čapovania piva.
Orig., papier, reštaurovaná podlepením zhybov papierom, lat., 39 x 49,5 cm, pritlačená pečať s clonou.

I.b. Odpisy listín.

6. 2.1. 1691, Viedeň 10z
Nariadenie cisára a kráľa Leopolda I. z 2.1. 1691 o novom poriadku v desiatich bodoch vo veciach vojenských daní a správania sa vojska voči obyvateľom.
Neoverený odpis, papier, zachovalý, lat., 66 x 50 cm.
7. 21.10. 1792, Bojnice 10z
Privilégium cisára a kráľa Leopolda I. z 13.2. 1687, ktorým udeľuje Oslanom trhové výsady s právom konania štyroch výročných jarmokov na sviatky sv. Štefana kráľa, sv. Mikuláša Vyznávača, sv. Filipa a Jakuba a na Kvetnú nedeľu, jedného týždenného trhu každú nedeľu a konania trhov s dobytkom tri dni pred uvedenými výročnými jarmokmi a ďalej povoľuje konanie druhého týždenného trhu v stredu (dies Mercurii).
Odpis overený Donatom Šimonim, slúžnym Tekovskej stolice a Ignácom Majténim, prisazným Tekovskej stolice, papier, zachovalý, lat., 22,5 x 36,5 cm, dvojlist, pritlačené prsteňové pečate overovateľov.
8. 13.8. 1793, Hronský Beňadik 10z
Konvent v Hronskom Beňadiku vydáva na žiadosť oslianskeho richtára Juraja Kmet'a hodnoverné odpisy listín
- z roku 1396 pre oslianskych zemepánov Lukáša a Imricha Šimoniových,
 - palatína Mikuláša de Gara z roku 1419 pre Petra z Oslan,
 - Štefana Zápoľského z roku 1497 pre Mikuláša a Ondreja z Oslan,
 - Alexeja Turzu z roku 1540 pre Juraja de Endréd,
 - ostrihomského arcibiskupa Pavla de Varda z roku 1543 pre Iosa Gécioho,
 - konventu v Hronskom Beňadiku z roku 1611 pre Juraja Gécioho a
 - konventu v Hronskom Beňadiku z roku 1689 pre ostrihomskú kapitolu
- vo veciach stanovenia hraníc oslianskeho chotára, platenia desiatkov.
Hodnoverné odpisy, papier, zachovalý, lat., maď., 21,5 x 36 cm, 35 listov, poškodená pečať s clonou.
9. 17.3. 1793, Hronský Beňadik
Konvent v Hronskom Beňadiku vydáva na žiadosť oslianskeho richtára Juraja Kmet'a hodnoverný odpis vlastnej listiny z roku 1714 vo veci majetkových práv oslianskych zemepánov.
Hodnoverný odpis, papier, zachovalý, lat., 21,5 x 36 cm, 8 listov, poškodená pečať s clonou.
10. 9.7. 1818, Oslany 10z
Mandát cisára a kráľa Leopolda I. z 27.4. 1670, ktorým na žiadosť ostrihomského arcibiskupa a metropolitu Juraja Selepčénioho oslobodzuje mestečko od ubytovania vojska a s tým spojeného platenia poplatkov.
Odpis overený Petrom Šimonim, slúžnym Tekovskej stolice a Ondrejom Kubínim, prisazným Tekovskej stolice, papier, zachovalý, lat., 25 x 39 cm, dvojlist, pritlačené prsteňové pečate overovateľov.

11. 12.3. 1835, Zlaté Moravce 10z
Privilegium cisára a kráľa Karola VI. z 12.4. 1737, ktorým udeľuje grófovi Jánovi Pálfimu z Erdédu právo vyberať mýtnu na všetkých cestách a mostoch vedúcich do mestečka Oslany.
Odpis overený Jozefom Valentinim, archivárom a prísazným Tekovskej stolice, papier, zachovalý, lat., 26,5 x 44 cm, 4 listy, pritlačená prsteňová pečať overovateľa.
12. 5.5. 1938, Prievidza 10z
Privilegium cisára a kráľa Leopolda I. z 13.2. 1687, ktorým udeľuje Oslanom trhové výsady s právom konania štyroch výročných jarmokov na sviatky sv. Štefana kráľa, sv. Mikuláša Vyznávača, sv. Filipa a Jakuba a na Kvetnú nedeľu, jedného týždenného trhu každú nedeľu a konania trhov s dobytkom tri dni pred uvedenými výročnými jarmokmi a ďalej povoľuje konanie druhého týždenného trhu v stredu (dies Mercurii).
Odpis s prekladom overený Okresným súdom v Prievidzi, papier, zachovalý, lat., slov. preklad, 21 x 30 cm, dvojlist + 3 listy s prekladom, okrúhla pečiatka Okr. súdu v Prievidzi.

II. Knihy

II.a. Knihy súdne

13. 1843 - 1845 1
Kniha súdnych rozhodnutí magistrátu.
Poškodená, papier, zviazaná bez dosák, slov., 25 x 39,5 cm, 96 strán.
14. 1849 - 1850
Kniha súdnych rozhodnutí magistrátu.
Poškodená, papier, zviazaná bez dosák, slov., 23,5 x 40 cm, 52 strán.
15. 1861 - 1867
Kniha súdnych rozhodnutí magistrátu.
Papier, zviazaná bez dosák, slov., 21 x 34 cm, 266 strán.
16. 1867 - 1874
Kniha súdnych rozhodnutí obecného predstavenstva.
Poškodená, papier, zviazaná bez dosák, slov., 21 x 34 cm, 142 strán.
17. 1849 - 1895
Kniha zápisníc súdnych rozhodnutí obecného predstavenstva a sirotského otca.
(Képviseelőtestületek üléséről vezetett jegyzőkönyvek.)
Papier, viaz. v pap. doskách, slov., maď., 22,5 x 38 cm, 350 strán.

II.a. Knihy hospodárske

18. 1847 - 1849 1d
Účtovná kniha sirotského otca.
(Protocollum orphanale pro Anno 1847 sub tutore Petro Hyross in oppido Oszlány.)
Poškodená, papier, zviazaná, lat., 29 x 43 cm, 95 strán.
19. 1849 - 1857
Účtovná kniha sirotského otca.
Poškodená, papier, zviazaná, lat., 28 x 44 cm, 151 strán.
20. 1844/5
Daňový register.
(Diarium quanti contributionalis et census.)
Poškodená väzba, papier, zviazaná, lat., 28 x 44 cm, 82 strán.
21. 1849
Daňový register.
(Oppidi Oszlány registerium contributionalis.)
Poškodená, papier, zviazaná bez dosák, lat., 28 x 44 cm, 140 strán.

III. Spisy

22. (1695, 1696) 2
Preloženie pivovaru patriaceho mestečku Oslany z dolného toku rieky na horný níže mlyna s povolením Jána Maholániho. Vybudovanie vínnej pivnice na pozemku Matuškovíča z výdavkov mestečka.
23. 1724
Stanovenie mýtnych poplatkov generálnou kongregáciou Tekovskej stolice.
24. 1740
Odpis nariadenia panstva o spôsobe predaja a kúpy nehnuteľností v Oslanoch s rozhodnutiami v dvoch občianskych majetkovoprávných sporoch.
25. 1772
Potvrdenie Jána Dobiáša o odstúpení polovice lúky v bystričianskom chotári Jozefovi Majténimu.
26. 1779
Magistrát mestečka Oslany sa obracia na prefekta bojnického panstva vo veci predaja urbárskeho lesa, ktorý bol určený na vyklčovanie, a jeho ceny.
27. 1780
Zmluva uzavretá medzi mestečkom Oslany a bojnickým panstvom o prenájme zemepanských regálií mestečku od 1.1. 1781 do 31.12. 1783..
28. 1785
Stanovenie mýtnych poplatkov generálnou kongregáciou Tekovskej stolice.
29. (1770) 1781
Odpis dohody medzi bojnickým panstvom a Oslanmi vo veci urbárskeho postavenia s popisom majetku.
30. 1787
Zmluva mestečka Oslany s hodinárskym majstrom Jozefom Stadlom z Banskej Štiavnice o zhotovení hodín na vežu.
31. 1792
Odpoveď bojnického panského fiškála Jakuba Šimonfiho oslianskemu magistrátu vo veci ich sťažnosti kvôli slobodnému užívaniu regálií.
32. 1793
Potvrdenie Jozefa Belicaja, špána bojnického panstva, o odovzdatí 420 zlatých za prijaté (kúpené) role od Jána Kmet'a.

33. 1793
Rozsudok tekovskej súdnej stolice v spore medzi Oslanmi a bojnickým panstvom, ktorá povoľuje Oslanom konať jarmoky a trhy tak ako doteraz.
34. 1796
Odpis dohody medzi bojnickým panstvom a poddanými Oslan o urbárskych povinnostiach a benefíciách.
35. 1808
Majetkové vysporiadanie domu medzi Jánom Holým a jeho otčimom Jurajom Smatanom.
36. 1817
Odpis dohody medzi bojnickým panstvom a poddanými Oslan o urbárskych povinnostiach a benefíciách. Nesúhlas poddaných s touto dohodou.
37. 1817
Odvolanie sa mestečka Oslany proti rozhodnutiu panského vrchného poľovníka uprieť im právo poľovky.
38. 1817
Úprava poľovného práva pre Oslany.
39. 1818
Bojnický prefekt Gašpar Topolčáni pozýva predstaviteľov oslianskeho magistrátu na súd vo veci usporiadania urbárskeho sporu.
40. 1818
List obyvateľov Oslan tekovskému županovi Gabrielovi Berénimu vo veci vysporiadania sa s bojnickým panstvom v urbárskom spore o regálie.
41. 1819
Bojnický prefekt Topolčáni žiada Oslany dodať drevo do Kútov; mestská obec v odpovedi to odmieta.
42. 1820
Nesúhlas obce mestečka Oslany poskytnúť stavebný pozemok pre poštu.
43. 1820
Oznam oslianskoho richtára o preložení pošty z Vesteníc do Oslan a ustanovení poštmajstra Jozefa Boršódiho.
44. 1829
Vyhlásenie obce mestečka, že si kostol opraví na vlastné náklady; Ján Havaš, oslianský arcidiakon, informuje, že si farníci plnia stanovené povinnosti a zaplatia aj dežmu.

45. 1830
Dedičské vysporiadanie po neb. Jozefovi Ničovi.
46. 1835
Odročenie pojednávania medzi rodinou Géci a Oslanmi.
47. 1841
Rozsudok kráľovskej súdnej tabule v majetkovom spore medzi grófom Jánom Pálfiom a Oslanmi.
48. 1841
Juraj Mello povoľuje voľný prechod cez jeho dvor a záhradu do mestskej záhrady.
49. 1842
Svedectvo Stanislava Sidlovského z Banskej Bystrice o stavbe cesty a mosta v Oslanoch.
50. 1843
Sťažnosť Oslan na bojnické panstvo za neplatenie užívania mlyna, vo veci mýta.
51. 1843
Koncept odvolania sa mestečka na súdnu stolicu vo veci platenia panstvu za užívanie lesov.
52. 1845
Výzva slúžneho Aduša Šimoniho oslianskemu obecnému predstavenstvu vyriešiť sťažnosť Anny Somorovej.
53. 1844 - 1845
Súdny spor Oslan s bojnickým panstvom.
54. 1847
Spor medzi Oslanmi a Antonom Markovičom.
55. 1848
Odvolanie sa Jozefa Ťarchu a spol. proti rozsudku súdu v Žabokrekoch.
56. 1850
Výňatok zo súdnych rozhodnutí magistrátu.
57. 1850
Chotárny opis Oslan.
58. 1850
Žiadosť Jozefa Spáča magistrátu o pridelenie dedičského podielu po Jánovi Gocikovi.
Rozhodnutie magistrátu v prospech Spáča.

59. 1850
Jozef Kmeť žiada magistrát o pomoc pri vymáhaní dlhu od Juraja Kratza. Magistrát nariaduje Kratzovi vyplatiť podlžnosti.
60. 1850/1851
Prehľad platenia kráľovských daní v Oslanoch.
61. 1861
Žiadosť obyvateľov Oslan grófovi Pálfiu o rešpektovanie a ponechanie ich regálnych práv, privilégii a benefícií.
62. 1861
Rozsudok súdnej stolice v spore medzi grófom Jánom Pálfiom a Oslanmi vo veci konania jarmokov, mýta, jatiek a mlynov.
63. 1866
Zápisnica z obhliadky vecí po arendátorovi Móricovi Valdaphelovi.
64. 1867
Nariadenie Tekovskej župy služnovskému úradu o ochrane lesov.
65. 1868
Kúpnopredajná zmluva o predaji role medzi oslianskymi obyvateľmi.
66. 1869
Odpis súpisu pozemkov z r. 1787 grófa Pálfiho v držbe oslianskych poddaných.
67. 1869
Odpis z r. 1787 o stave regálií a nehnuteľností v Oslanoch a o postavení mestečka k bojnickému panstvu.
68. 1871
Protokol z obhliadky a výmery pozemkov Nečejových a obecnej cesty.
69. 1875
Odpis rozsudku kráľovského súdu v spore Jána Spáča versus gróf Ján Pálfi vo veci lesných škôd.
70. 1878
Žiadosť mešťanov o stiahnutie vojska z mestečka.
71. 1878
Svedectvo o vykonaní súdnej exekúcie.
72. 1878
Odpis nariadenia ministra vnútra o zabore oslianskeho lesa.

73. 1878
Kúpnopredajná zmluva medzi Vincentom Zuzulajom a Jánom Ďurišom vo veci predaja kopanice.
74. 1878
Žiadosť obyvateľov Oslian dôkladne preskúmať ich stanoviská v spore s Jánom Pálfim.
75. 1880
Odpočet dlhu Štefana Hudeca voči mestu.
76. 1880
Dlžobné úpisy.
77. 1888
Rozhodnutie stoličného súdu o zaplatení finančného vkladu na detskú opatrovňu v Oslanoch.
78. 1888
Pozvánka na zhromaždenie kultúrneho výboru.
79. 1889
Vysporiadanie pozostalosti po Valentovi Chalmovianskom.
80. 1890
Žaloba Mórica Šimku na Annu Dobišovou.
81. 1893
Výtahy z pozemkovej knihy.
82. 1894
Obežník Ministerstva vnútra ohľadom služby v domobrane.
83. 1894
Výpis z vyhlášky Ministerstva obrany o domobrane a prihlasovacej povinnosti a jej vykonávaní.
84. 1898
Schválenie rozpočtu pre obce v Tekovskej župe.
85. 1898
Vklad vlastníckeho práva nehnuteľnosti pre Máriu Škripovú.
86. 1899
Menný zoznam zvolených predstaviteľov obce.

87. 1902
Uznesenie okr. súdu o vlastníckych právach nehnuteľností.
88. 1903
Výpis z pozemkovej knihy pre urbárikov.
89. 1904
Rozsudok kráľovskej súdnej stolice vo veci vyvlastnenia pozemkov pre stavbu cesty.
90. 1904
Platobný rozkaz na splatenie dlhu pre Jána Žiaka.
91. 1905
Nariadenie stolice o správnom vedení židovských matrik.
92. 1906
Prepis vlastníckeho práva nehnuteľností pre firmu Schulz a Pollák.
93. 1906
Kúpnopredajná zmluva medzi firmou Schulz a Pollák a Júliusom Livorom vo veci kúpy lesa.
94. 1909
Prenájomná zmluva medzi Oslanmi a bývalými urbárikmi na kutacie a dolovacie právo Západouhorskej banskej spoločnosti.
95. 1910
Prepis vlastníckeho práva pastviny a lesa pre Jozefa Chalmovianskeho.
96. 1910
Nariadenie o proticholeroých opatreniach.
97. 1911
Zámenná zmluva pozemkov medzi Oslanmi a bývalými urbárikmi.
98. 1912
Vklad vlastníckeho práva nehnuteľnosti pre Samuela Laufera.
99. 1913
Výťah z pozemkovej knihy vlastníka nehnuteľností Františka Volfa.
100. 1913
Rozdelenie parcely medzi členov rodiny Brunclíkovej.
101. 1914
Prepis vlastníckeho práva nehnuteľností Jozefa Ďuriša.

102. 1914

Potvrdenka o vyplatení mzdy Márii Krajčovičovej.

103. nedat.

List Deža Szabóa staršiemu bratovi Jánovi.

Register

B

Balaša, Alexander, 4; 7
Banská Bystrica, 13
Banská Štiavnica, 11
Bach, Alexander, rakúsky min. vnútra, 5
Belicaj, Jozef, špán, 11
Belo IV., uhorský kráľ, 4
Beréni, Gabriel, župan, 12
Bojnice, 8
Boršódi, Jozef, poštmajster, 12
Bratislava, 7
Brunclíková
- rodina, 16
Bystričany
- chotár, 11

D

dane
- prehľad platieb, 14
- vojenské, 8
desiatky
- platenie, 8
detská opatrovňa, 15
dežma, 12
Dobiáš, Ján, 11
Dobišová, Anna, 15
domobrana, 15

Ď

Ďuriš, Ján, 15
Ďuriš, Jozef, 16

E

Endréd, Juraj, zemepán, 8

F

fara, 4

G

Géci, 4
- spor s Oslanmi, 13
Géci,
- Ios, 8
- Juraj, 8
- Pavol, 4
- Pavol, 7
generálna kongregácia, 11
Gotoj, Mikuláš, 4

Guberniálna rada, 7

H

Havaš, Ján, arcidiakon, 12

hodiny

- oprava, 11

Hronský Beňadik

- konvent, 8

Hudec, Štefan, 15

CH

Chalmoviansky, Jozef, 16

Chalmoviansky, Valent, 15

cholera

- opatrenia, 16

I

Ivanka z Oslian, 4

J

jarmok, 7; 12; 14

- výročný, 4; 5; 7; 8

jatky, 14

K

kapitula

- ostrihomská, 8

Karol VI., uhorský kráľ a rímsky cisár, 9

Kmeť, Ján, 11

Kmeť, Jozef, 14

Kmeť, Juraj, osliansky richtár, 8

kostol

- oprava, 12

Krajčovičová, Mária, 17

Kratz, Juraj, 14

krčma, 4

Kubíni,

- Ondrej, prisažný, 8

Kúty, 12

L

Laufer, Samuel, 16

Lelovce, 4

Leopold I., uhorský kráľ a rímsky cisár, 5; 7; 8

lesy

- užívanie, 13

Liptov, 4

Livora, Július, 16

M

Maholáni, Ján, 4; 7; 11
Majtění,
- Ignác, 8
- Jozef, 11
Markovič, Anton, 13
Marsocký, Michal, 4
matrika
- židovská, 16
Maximilián II., uhorský kráľ a rímsky cisár, 4; 7
Mello, Juraj, 13
mestská záhrada, 13
Mikuláš z Oslían, zemepán, 8
Mikuláš, palatín, 8
Ministerstvo domobrany, 15
Ministerstvo vnútra, 15
mlyn, 4; 11; 13; 14
mýtna stanica, 4
mýto, 13
- poplatky, 11
- vyberanie, 9

N

Nič (Nics), Jozef, 13

O

Okresný súd v Prievidzi
- overenie privilégia, 9
Ondrej z Oslían, zemepán, 8
Oslanskí, 4
Oslany, 9; 11; 12; 13
- farnosť, vznik a vývoj, 4
- samospráva, 5
- služnovský okres, 5
- stavba cesty a mosta, 13
- súpis domov, 4
- chotár, 8
- chotárny opis, 13
- les, 14
Osliansky trakt, 5

P

Pálfi,
- Ján, 9; 13; 14; 15
- Ján, st., 14
Pálfiovci, 4; 5
panstvo
- bojnické, 11; 12; 13
Peter z Oslían, zemepán, 8
pivo
- čapovanie, 7
- varenie, 7
pivovar
- preloženie, 11
poľovník

- vrchný panský, oberjager, 12
- poplatky
 - vojenské, platenie, 8
 - za užívanie lesov, 13
- pošta, 5; 12
 - preloženie, 12
- povinnosti
 - farníkov, 12
- právo
 - dolovacie a kutacie, 16
 - jarmočné, 7; 8
 - poľovky, 12
 - varenia a čapovania piva, 7
- Prievidza, 9
- privilégium
 - trhové, 4

R

- regálie
 - mestské, 14
 - prenájom, 11
 - užívanie, 11
- remeslá, 5
 - čížmári, 5
 - súkenníci, 4; 5
 - ševci, 5
- rozpočet, 15

S

- sedria, *pozri súdna stolica*
- Selepčeni, Juraj, ostrihomský arcibiskup, 7; 8
- Sidlovský, Stanislav, 13
- sirotinec, 5
- sirotský otec, 5; 10
 - účty, 10
- Slepčany, 7
- Somorová, Anna, 13
- Spáč, Jozef, 13
- Stadl, Jozef, hodinár, 11
- stolica
 - Tekovská, 4; 5; 8; 11
- Schulz a Pollák, firma, 16
- súd
 - kráľovský, 14; 16
 - okresný v Prievidzi, 9
 - okresný v Oslanoch, 5
 - rozsudky (súdne rozhodnutia), 10
 - stoličný, 13; 14
- súdna stolica, 12; 13, *pozri súd, - stoličný*
- súdna tabuľa kráľovská, 13
- súpis
 - domov, 4
 - obyvateľov, 5
 - pozemkov, 14
- Szabó, Dezider, 17
- Szabó, Ján, 17

Š

Šimko, Móric, 15
 Šimonfi, Jakub, fiškál', 11
 Šimoni,
 - Aduš, slúžny, 13
 - Donat, slúžny, 8
 - Imrich, 8
 - Lukáš, 8
 - Peter, slúžny, 8
 škola, 4
 Škripová, Mária, 15

T

Topoľčáni, Gašpar, panský prefekt, 12
 trhy, 12, *pozri aj jarmok*
 - s dobytkom, 7; 8
 - týždenné, 5; 7; 8
 tuláci
 - opatrenia, 7
 Turci
 - prepadnutie, 4
 - prepadnutie Oslan, 4
 Turiec, 4
 Turzo,
 - Alexej, 8

Ť

Ťarcha, Jozef, 13

U

Uhorská kancelária, 7
 urbár
 - povinnosti poddaných, 12
 - spor s bojnickým panstvom, 12
 urbárnici, 16
 urbárske postavenie, 11
 urbársky les
 - predaj, 11
 Urminský, Žigmund, 4; 7

Ú

úrad
 - slúžnovský, 14

V

Valdaphel, Móric, arendátor, 14
 Valentini, Jozef, archivár, 9

Varda, Pavol, ostrihomský arcibiskup, 8
Vestence, 12
Viedeň, 7; 8
vínna pivnica, 11
Vladislav I. Jagelonský, uhorský kráľ, 4; 7
vojsko
- poriadok, 8
- stiahnutie z mesta, 14
- ubytovanie, 7; 8
Volf, František, 16
vyvlastnenie
- pozemkov, 16

Z

Západouhorská banská spoločnosť, 16
Zápoľský, Štefan, sedmohradské knieža, 8
Zlaté Moravce, 9
zoznam
- predstaviteľov obce, 15
Zuzulaj, Vincent, 15
Zvolen, 4
- hrad, 4
- kráľovské domínium, 4

Ž

Žabokreky, 13
Žiak, Ján, 16
župa
- Dolnonitrianska, 5
- Tekovská, 14; 15

Štátny okresný archív Prievidza so sídlom v Bojniciach

Fond:	Mestečko Oslany 1670 - 1914 (1938)
Pomôcka:	Inventár
Inventár zostavil a register vypracoval:	Mgr. Miroslav Perniš
Počet strán:	24
Počet exemplárov:	5
Inventár schválil:	Mgr. Danica Simanová, riaditeľka